

Βρυξέλλες, 2.10.2013
COM(2013) 690 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 28 Νοεμβρίου 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε ένα σχέδιο στρατηγικής¹ για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική Ένωση (ONE) που προσφέρει ένα όραμα για μια εύρωστη και σταθερή αρχιτεκτονική για την πολιτική, τη δημοσιονομική και την οικονομική συνιστώσα της ONE. Τον Δεκέμβριο του 2012 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε τη στήριξή του στην ανάπτυξη της κοινωνικής διάστασης της ONE, όπως και στην ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου.

Για τον σκοπό αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθύμισε στη σύνοδό του τον Ιούνιο του 2013 ότι η κοινωνική διάσταση πρέπει να ενισχυθεί. Τόνισε επίσης ότι είναι σημαντικό να υπάρχει καλύτερος συντονισμός και οι υπεύθυνοι να λαμβάνουν υπόψη την κοινωνική κατάσταση και την κατάσταση της αγοράς εργασίας στο πλαίσιο της ONE, κυρίως χρησιμοποιώντας κατάλληλους κοινωνικούς δείκτες και δείκτες απασχόλησης κατά τη διαδικασία συντονισμού της οικονομικής πολιτικής του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Επίσης υπογράμμισε την ανάγκη να εξασφαλιστεί καλύτερος συντονισμός της πολιτικής απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής, με πλήρη σεβασμό των εθνικών αρμοδιοτήτων, καθώς και τον ρόλο των κοινωνικών εταίρων και του κοινωνικού διαλόγου, τόσο στο επίπεδο της ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε επίσης τις απόψεις του σχετικά με τις προτεραιότητες για την επίτευξη μιας γνήσιας ONE, συστήνοντας ιδίως τη σύναψη ενός κοινωνικού συμφώνου για την Ευρώπη.²

Η Επιτροπή με την παρούσα ανακοίνωση για την ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης επιθυμεί να συμβάλει περαιτέρω στη συζήτηση για την εμβάθυνση της ONE γνωρίζοντας ότι η συνολική κοινωνική ατζέντα αποτελεί θέμα των 28 κρατών μελών. Υπογραμμίζεται ότι η κοινωνική πολιτική και η πολιτική απασχόλησης εμπίπτουν γενικότερα στην εθνική αρμοδιότητα των κρατών μελών. Η πρόταση της Επιτροπής περιέχει μια σειρά προτάσεων για την ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της ONE, με ιδιαίτερη έμφαση σε τρία σημεία:

- i. τη βελτίωση της εποπτείας σχετικά με τις προκλήσεις και τον συντονισμό πολιτικής στον κοινωνικό τομέα και στον τομέα της απασχόλησης·
- ii. την ενίσχυση της αλληλεγγύης και των ενεργειών σχετικά με την απασχόληση και την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού·
- iii. την καλλιέργεια του κοινωνικού διαλόγου.

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Σχέδιο στρατηγικής για μια βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση Έναρξη συζήτησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο» 28/12/2012. COM(2012) 777.

² Έκθεση ιδίας πρωτοβουλίας του ΕΚ «Προς μια γνήσια Οικονομική και Νομισματική Ένωση», που υποβλήθηκε στις 18/10/2012 («Έκθεση Thyssen»).

2. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΝΕ

2.1 Συνολική κοινωνική διάσταση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

Κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και των δράσεων της, η Ένωση συνεκτιμά τις απαιτήσεις που συνδέονται με την προαγωγή υψηλού επιπέδου απασχόλησης, με τη διασφάλιση της κατάλληλης κοινωνικής προστασίας, με την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού καθώς και με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, κατάρτισης και προστασίας της ανθρώπινης υγείας (Άρθρο 9 ΣΛΕΕ).

Η υιοθέτηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» τοποθέτησε για πρώτη φορά την κοινωνική πολιτική στο επίκεντρο της οικονομικής στρατηγικής της ΕΕ. Με τη στρατηγική αυτή η ΕΕ έθεσε πρωταρχικούς στόχους για την ενίσχυση του ποσοστού απασχόλησης, τη μείωση των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα τη σχολική εκπαίδευση, την αύξηση των πτυχιούχων τριτοβάθμιας ή ισοδύναμης εκπαίδευσης και τη μείωση του αριθμού των ατόμων που κινδυνεύουν από φτώχεια κατά τουλάχιστον 20 εκατομμύρια. Οι στόχοι αυτοί συνθέτουν την καρδιά της στρατηγικής της για μια έξυπνη, πράσινη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Διαμορφώνουν ήδη τις κοινωνικές πολιτικές της ΕΕ. Εφαρμόζονται βασικές πολιτικές που υιοθετούνται και μέτρα που λαμβάνονται στο επίπεδο της ΕΕ, όπως η δέσμη μέτρων για την απασχόληση, η οποία υποβλήθηκε τον Απρίλιο του 2012, η δέσμη μέτρων για την απασχόληση των νέων του Δεκεμβρίου 2012, καθώς και η δέσμη των κοινωνικών επενδύσεων του Φεβρουαρίου 2013.

Όταν η Επιτροπή καθορίζει τις προτεραιότητες για την ανάληψη δράσης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο στην ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης (ΕΕΑ), σκοπός της είναι να εξασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη ευθυγραμμίζουν τους προϋπολογισμούς και τις πολιτικές τους, έτσι ώστε να επιτυγχάνονται υψηλά επίπεδα απασχόλησης και κοινωνικής συνοχής. Όταν μια φορά το έτος στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου η Επιτροπή επισκοπεί την οικονομική και κοινωνική πρόοδο σε καθένα από τα κράτη μέλη της ΕΕ και προβαίνει σε ειδικές ανά χώρα συστάσεις που καθοδηγούν τις εθνικές πολιτικές, επισημαίνει τις κύριες οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις για την ΕΕ και για τη ζώνη του ευρώ. Κατά συνέπεια, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο παρέχει το κατάλληλο πλαίσιο για την καθοδήγηση και την παρακολούθηση των οικονομικών και κοινωνικών μεταρρυθμίσεων των κρατών μελών. Επιπλέον, στην καθοδήγηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων των κρατών μελών στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής έχει συμβάλει η ανοικτή μέθοδος συντονισμού για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη.

Με την κρίση αποκαλύφθηκαν μη διατηρήσιμες οικονομικές πολιτικές ορισμένων κρατών μελών και φανερώθηκαν διαρθρωτικές αδυναμίες στην οικονομία της Ευρώπης και στους μηχανισμούς διακυβέρνησης στο επίπεδο της ΕΕ. Οι πολιτικές για την αντιμετώπιση της κρίσης έδωσαν ιδιαίτερη έμφαση στις αναγκαίες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, ιδιαίτερα στα κράτη μέλη που λαμβάνουν οικονομική βοήθεια («χώρες του προγράμματος») και γενικότερα μέσω των ειδικών ανά χώρα συστάσεων στα υπόλοιπα.

Η οικονομική κρίση κατέστησε δυσχερέστερη την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»: στα περισσότερα κράτη μέλη επλήγη η απασχόληση και οι μεταξύ τους διαφορές ως προς την απασχόληση και την κοινωνική κατάσταση διευρύνθηκαν. Τον Ιούλιο του 2013 οι άνεργοι στις χώρες της ΕΕ-28 ανήλθαν σε 26,6 εκατομμύρια, ενώ ο αντίστοιχος αριθμός στη ζώνη του ευρώ ήταν 19,2 εκατομμύρια. Περίπου το ένα τέταρτο των οικονομικώς ενεργών νέων στην Ευρώπη ήταν χωρίς εργασία: 23,4% (5,6 εκατομμύρια) στην ΕΕ-28 τον Ιούλιο του 2013 και 24% (3,5 εκατομμύρια) στη ζώνη του ευρώ. Η φτώχεια και ο

κοινωνικός αποκλεισμός κερδίζουν έδαφος από το 2009, ιδίως σε κράτη μέλη της νότιας και ανατολικής Ευρώπης. Σε ορισμένες χώρες η διόρθωση των ανισορροπιών συνοδεύτηκε από την πτώση της παραγωγής, την αύξηση της ανεργίας και τη συρρίκνωση των διαθέσιμων εισοδημάτων, ενώ άλλες χώρες παρουσιάζουν μέχρι στιγμής τουλάχιστον κάποια ανθεκτικότητα. Οι τελευταίες διαθέτουν κατά κανόνα πιο εύρυθμες αγορές εργασίας καθώς και πιο εύρωστα συστήματα πρόνοιας και είχαν προχωρήσει σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις πολύ πριν από την κρίση.³

Παρ' όλα αυτά, σημειώθηκαν βήματα προόδου παρά τις ιδιαίτερα αντίξοες συνθήκες. Η ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης και τα μέτρα που ελήφθησαν ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή στο επίπεδο των χωρών αποδεικνύονται αποτελεσματικά και θέτουν τα θεμέλια για την προώθηση και τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που παραμένουν ανεπίλυτες, είναι σημαντικό να ενισχυθεί η κοινωνική διάσταση της ΟΝΕ ώστε να γίνουν καλύτερα κατανοητές οι κοινωνικές πολιτικές και εξελίξεις.

2.2 Η κοινωνική διάσταση της ΟΝΕ

Για να μπορέσει να λειτουργήσει σωστά η ΟΝΕ, πρέπει να ολοκληρωθούν οι μηχανισμοί διακυβέρνησής της και να διορθωθούν επίμονες ανισορροπίες που μπορεί να απειλήσουν τη δημοσιονομική και οικονομική σταθερότητα του συνόλου της νομισματικής ένωσης, την ευημερία μας και, σε τελική ανάλυση, την κοινωνική οικονομία της αγοράς μας. Η ικανότητα πραγματοποίησης ουσιαστικών οικονομικών προσαρμογών έχει ζωτική σημασία σε μια νομισματική ένωση. Η κρίση φανέρωσε αβελτηρίες στη λειτουργία της νομισματικής ένωσης παρά τα μεγάλα βήματα που έχουν γίνει για την ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Έχει καταβληθεί τεράστιο οικονομικό και κοινωνικό τίμημα, καθώς πολύ συχνά οι απαραίτητες μεταρρυθμίσεις καθυστερούν για λόγους πολιτικών συγκυριών. Οι καρποί των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων υπέρ της απασχόλησης, της ανταγωνιστικότητας και της παροχής περισσότερων κοινωνικοοικονομικών ευκαιριών αργούν σημαντικά να φανούν και εν μέσω οικονομικής κάμψης αποδεικνύεται συχνά δύσκολο να ληφθούν τέτοια μέτρα, ενώ σε καιρό ανάκαμψης μπορεί να μην θεωρούνται επείγοντα. Ωστόσο, η μη λήψη των απαιτούμενων μέτρων μπορεί να προκαλέσει δυσμενείς μεταδιδόμενες συνέπειες και να επιδεινώσει τα οικονομικά θεμελιώδη μεγέθη στο σύνολο της νομισματικής ένωσης. Είναι στο συλλογικό συμφέρον της νομισματικής ένωσης να εφαρμοστούν δεόντως διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που να αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις στον τομέα της απασχόλησης και της κοινωνίας και τα κράτη μέλη να αλληλοϋποστηριχτούν για τον σκοπό αυτό.

Η ανεργία και τα κοινωνικά προβλήματα επιφέρουν απώλειες εισοδήματος σε μεγάλα τμήματα του πληθυσμού ή για το σύνολο της κοινωνίας. Συνιστούν επίσης τροχοπέδη για την ανταγωνιστικότητα και το αναπτυξιακό δυναμικό των πληττόμενων οικονομιών, καθώς παραμένει αναξιοποίητο το υπάρχον αλλά και το μελλοντικό ανθρώπινο κεφάλαιο ή στερείται επενδύσεων. Η παγιοποίηση της ανεργίας και των κοινωνικών ανισοτήτων μπορούν επίσης να υπονομεύσουν τη στήριξη του πολιτικού κόσμου και των πολιτών και δύνανται να αποσταθεροποιήσουν τις κυβερνήσεις καθώς και την ικανότητά τους να χαράσσουν ορθές πολιτικές. Χωρίς την ανάληψη συλλογικής δράσης για την αντιμετώπιση της ανεργίας και άλλων κοινωνικών προκλήσεων με έγκαιρο και αποτελεσματικό τρόπο, μπορούν να αναπτυχθούν μακροχρόνιες ανισότητες.

Η κοινωνική διάσταση της ΟΝΕ έγκειται στην ικανότητα των μηχανισμών οικονομικής διακυβέρνησης και των μέσων άσκησης πολιτικής να εντοπίζουν, να συνεκτιμούν και να

³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Απασχόληση και κοινωνικές εξελίξεις στην Ευρώπη το 2012.

αντιμετωπίζουν προβληματικές εξελίξεις και προκλήσεις σχετικές με την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική στην ΟΝΕ. Η ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης αναμένεται να βοηθήσει τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν το δυναμικό ανάπτυξης και απασχόλησής τους, να βελτιώσουν την κοινωνική συνοχή και να αποτρέψουν την όξυνση των ανισοτήτων, σύμφωνα με τους στόχους των Συνθηκών και της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Είναι απαραίτητο να επιτευχθεί πρόοδος με τις ακόλουθες δράσεις:

- βελτίωση της ικανότητας παρακολούθησης των εξελίξεων σχετικά με την απασχόληση και άλλες κοινωνικές προκλήσεις στην ΟΝΕ, έτσι ώστε να συντονιστεί η διαμόρφωση κατάλληλης και έγκαιρης πολιτικής απάντησης·
- ενεργοποίηση μέτρων και κονδυλίων της ΕΕ για την αντιμετώπιση της ανεργίας (και ειδικότερα της ανεργίας των νέων) και των κοινωνικών προβλημάτων με αποτελεσματικό και βιώσιμο τρόπο·
- συνδυασμός των ενεργειών υπεύθυνης και πειθαρχημένης οικονομικής διαχείρισης με την επίδειξη μεγαλύτερης αλληλεγγύης και την παροχή ευρύτερης χρηματοδοτικής στήριξης·
- μείωση των υφιστάμενων εμποδίων στη διασυνοριακή εργατική κινητικότητα στην ΕΕ·
- ενίσχυση του ρόλου του κοινωνικού διαλόγου κατά την κατάστροψη στρατηγικών στο επίπεδο της ζώνης του ευρώ και των κρατών μελών μέσω της κατάλληλης συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων.

3. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Η πολιτική απάντηση της ΕΕ στην κρίση βασίστηκε στην ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης και της πολυμερούς εποπτείας της ΟΝΕ, ιδίως στη ζώνη του ευρώ. Οι επιλογές αυτές εντάχθηκαν στη διαδικασία συντονισμού της οικονομικής πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Με την έγκριση του κανονισμού αριθ. 1176/2011 θεσπίστηκε ένας νέος εποπτικός μηχανισμός με εξουσίες επιβολής μέτρων, που έχει ως στόχο την πρόληψη των μακροοικονομικών ανισορροπιών.

Όπως επισημαίνεται στο σχέδιο στρατηγικής της Επιτροπής, η ΟΝΕ αναμορφώθηκε, αλλά το έργο δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Παρότι τα συστήματα απασχόλησης και πρόνοιας ανήκουν κατά κύριο λόγο στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, η οικοδόμηση μιας γνήσιας ΟΝΕ με κοινωνική διάσταση συνεπάγεται την ανάπτυξη ή την ενίσχυση των μέσων άσκησης πολιτικής στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής εντός του υφιστάμενου πολιτικού πλαισίου.

Πρέπει να υπάρξει πρόοδος για την ενσωμάτωση της κοινωνικής διάστασης στην εποπτεία των μακροοικονομικών ανισορροπιών. Η πρόοδος αυτή απαιτείται γενικότερα στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής και μπορεί να υλοποιηθεί με την ενίσχυση του υφιστάμενου πλαισίου για τον συντονισμό της πολιτικής απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής. Η καλύτερη συνεκτίμηση της κοινωνικής διάστασης στην εποπτεία των μακροοικονομικών ανισορροπιών αναμένεται να επιφέρει βελτιώσεις στον σχεδιασμό των συστάσεων πολιτικής προς τις χώρες που διέρχονται μακροοικονομικές προσαρμογές.

Επιπλέον, είναι σημαντικό να ανιχνεύονται εγκαίρως μείζονες δυσμενείς εξελίξεις για την απασχόληση και την κοινωνική πολιτική, και να βελτιωθούν ο συντονισμός και η παρακολούθηση της πολιτικής για την απασχόληση και της κοινωνικής πολιτικής. Έτσι, θα εξασφαλιστεί η εξεύρεση κατάλληλης πολιτικής απάντησης και η διευκόλυνση της σύγκλισης στους εν λόγω τομείς. Η άντληση αμοιβαίων διδαγμάτων, η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και η συγκριτική αξιολόγηση με τη βοήθεια ανεπτυγμένης εποπτείας αναμένεται να συμβάλουν στην προώθηση της σύγκλισης.

3.1 Ενίσχυση της παρακολούθησης των εξελίξεων σχετικά με την απασχόληση καθώς και των κοινωνικών εξελίξεων στο πλαίσιο της μακροοικονομικής εποπτείας

Η διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΔΜΑ) θεσπίστηκε το 2011, προκειμένου η ΟΝΕ να αποκτήσει έναν εποπτικό μηχανισμό που θα προλαμβάνει και θα διορθώνει έντονες ανισορροπίες, καθώς και τα μέσα επιβολής των απαιτούμενων μέτρων. Η ΔΜΑ καλύπτει ένα ευρύ πεδίο θεμάτων, από την εξωτερική βιωσιμότητα, την ανταγωνιστικότητα, την παροχή πιστώσεων και το επίπεδο δανεισμού έως τις τιμές των περιουσιακών στοιχείων και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Η εστίαση σε καθεμιά από τις συνιστώσες αυτές συμβάλλει καίρια στον πρωταρχικό στόχο της διασφάλισης μακροοικονομικής σταθερότητας. Συγκεκριμένα μπορεί να βοηθήσει στην πρόληψη των κύκλων έξαρσης/ύφεσης και συγχρόνως στη διαχείριση των φάσεων ύφεσης κατά τις οποίες η απώλεια εμπιστοσύνης στις χρηματοοικονομικές αγορές, η φυγή κεφαλαίων και η εκτεταμένη απομόχλευση συνοδεύονται από την ύφεση της οικονομικής δραστηριότητας και την εκδήλωση κοινωνικών προβλημάτων.

Όπως συνάγεται από την πρόσφατη εμπειρία σε πολυάριθμες χώρες της ζώνης του ευρώ, οι ζημιογόνες μακροοικονομικές ανισορροπίες που σχετίζονται εν μέρει με τη συσσώρευση χρεών από τους ιδιώτες και το κράτος καθώς και η συνεχής απώλεια ανταγωνιστικότητας συνιστούν σοβαρούς κινδύνους για τις προοπτικές ανάπτυξης και απασχόλησης καθώς και για την ευημερία μιας χώρας. Κατά συνέπεια, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να ανιχνευτούν έγκαιρα πιθανοί κίνδυνοι και να προληφθεί η δημιουργία επώδυνων μακροοικονομικών ανισορροπιών.

Τα κοινωνικά θέματα δεν λαμβάνονται υπόψη με σαφήνεια κατά την εφαρμογή της ΔΜΑ. Η σαφής διασύνδεσή τους με αυτή προσφέρει πολλά πλεονεκτήματα. Θα επιτρέψει την καλύτερη κατανόηση των κινδύνων που συνεπάγονται οι ανισορροπίες αυτές όσον αφορά την ανεργία, τη φτώχεια και τις γενικότερες κοινωνικές επιπτώσεις. Θα συμβάλει επίσης στην καλύτερη κατανόηση των κοινωνικών εξελίξεων κατά τις διαδικασίες προσαρμογής. Η βελτίωση των γνώσεών μας αναμένεται σε τελική ανάλυση να συμβάλει στον προσδιορισμό μέτρων πολιτικής που θα διορθώνουν τις ανισορροπίες ελαχιστοποιώντας τις κοινωνικές επιπτώσεις τους.

Η ΔΜΑ αποτελείται από μια σειρά βημάτων. Αρχίζει με την εκπόνηση έκθεσης του μηχανισμού επαγρύπνησης και την κατάρτιση ενός πίνακα αποτελεσμάτων που περιλαμβάνει δέσμη δεικτών. Το στάδιο αυτό ακολουθούν ειδικές εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις των χωρών οι οποίες στο στάδιο της έκθεσης του μηχανισμού επαγρύπνησης κρίνεται ότι διατρέχουν τον εν δυνάμει κίνδυνο ανισορροπιών, και οδηγεί στη διατύπωση ειδικών ανά χώρα συστάσεων καθώς και, ενδεχομένως, στην κατάρτιση σχεδίων διορθωτικών ενεργειών για τις χώρες με υπερβολικές ανισορροπίες. Οι κοινωνικές επιπτώσεις των ανισορροπιών θα πρέπει να ενσωματωθούν καλύτερα στο υφιστάμενο πλαίσιο εποπτείας των

μακροοικονομικών ανισορροπιών. Αυτό θα γίνει με την ενίσχυση της γενικότερης ανάλυσης της ΔΜΑ με τη βοήθεια δεικτών σχετικά με θέματα απασχόλησης και κοινωνικά θέματα.

Στην έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης η ανεργία περιλαμβάνεται ήδη στους βασικούς δείκτες. Για να αποτυπώνονται καλύτερα οι κοινωνικές επιπτώσεις των μακροοικονομικών ανισορροπιών, θα μπορούσε να προστεθεί ένας πεπερασμένος αριθμός βοηθητικών δεικτών σχετικών με την απασχόληση και τις κοινωνικές πτυχές. Για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο το 2014 μπορούν να περιληφθούν οι ακόλουθοι πρόσθετοι βοηθητικοί δείκτες (βλέπε τον ενδεικτικό πίνακα του παραρτήματος):

- i. ποσοστό συμμετοχής·
- ii. ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας·
- iii. ποσοστό της ανεργίας των νέων [που θα συμπληρώνεται από την αναλογία των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (ΕΑΕΚ)]·
- iv. ποσοστό των ατόμων «που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού» (που θα συμπληρώνεται από τρεις ειδικότερους δείκτες: το ποσοστό των ατόμων που είναι αντιμέτωπα με τον κίνδυνο φτώχειας, το ποσοστό των ατόμων που βιώνουν σοβαρές υλικές στερήσεις, το ποσοστό των ατόμων που διαβιώνουν σε νοικοκυριά χαμηλής έντασης εργασίας).

Η Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα συνεργαστούν για την επιλογή των δεικτών αυτών.

Οι **εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις** και άλλα σχετικά έγγραφα πολιτικής θα πρέπει να περιλαμβάνουν συστηματικά ένα κεφάλαιο με αντικείμενο τις εξελίξεις της απασχόλησης και τις κοινωνικές εξελίξεις στις υπό μελέτη χώρες και να χρησιμοποιούν ευρύτερη δέσμη κοινωνικών δεικτών και αναλυτικών εργαλείων από αυτούς που περιέχονται στον πίνακα αποτελεσμάτων της ΔΜΑ. Έτσι, θα αναδειχθεί η αλληλοσύνδεση μεταξύ των επιδεινούμενων ανισορροπιών και των κοινωνικών εξελίξεων, κάτι που θα συμβάλει στον σχεδιασμό της πολιτικής.

3.2 Κατάρτιση βασικών δεικτών για την απασχόληση και κοινωνικών δεικτών, και ενίσχυση του συντονισμού της πολιτικής για την απασχόληση και της κοινωνικής πολιτικής

Όπως τονίζεται στο σχέδιο στρατηγικής της Επιτροπής, ο συντονισμός και η εποπτεία της πολιτικής για την απασχόληση και της κοινωνικής πολιτικής στο πλαίσιο της διακυβέρνησης της ΟΝΕ θα πρέπει να ενισχυθεί, και θα πρέπει να επιδιωχθεί η σύγκλιση στους εν λόγω τομείς.

Από την υιοθέτησή της και για 15 έτη η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης αποτέλεσε το πλαίσιο συντονισμού των πολιτικών δημιουργίας θέσεων εργασίας, κατά το πρότυπο του πλαισίου της οικονομικής πολιτικής και με τον ίδιο σκοπό, δηλαδή την πορεία σύγκλισης προς στόχους που καθορίζονται από κοινού, είναι επαληθεύσιμοι και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.⁴ Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» αποδίδει ιδιαίτερη έμφαση στην απασχόληση και στις κοινωνικές πτυχές και περιέχει ειδικούς στόχους για την απασχόληση και τη μείωση της φτώχειας. Το σχέδιο της κοινής έκθεσης για την απασχόληση, που δημοσιεύει η Επιτροπή στο πλαίσιο της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης αναλύει τις

⁴ Βλέπε Συμπεράσματα της Προεδρίας από την έκτακτη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με θέμα την απασχόληση, Λουξεμβούργο, 20-21 Νοεμβρίου 1997, παράγραφος 3.

προκλήσεις για την απασχόληση και τις κοινωνικές προκλήσεις, καθώς και τις απαντήσεις πολιτικής των κρατών μελών. Αποτελεί τη βάση περαιτέρω ανάλυσης, εποπτείας και συντονισμού στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.⁵ Γενικότερα, η στρατηγική «Ευρώπη 2020» συνοδεύεται από ένα αποτελεσματικό σύστημα οικονομικής διακυβέρνησης το οποίο συστήθηκε για να συντονίζει τις πολιτικές ενέργειες μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών.

Οι υπουργοί του Συμβουλίου Απασχόλησης, Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Καταναλωτών (EPSCO) έχουν ήδη εκφράσει τη θέλησή τους⁶ να αναπτύξουν περαιτέρω τα υφιστάμενα εργαλεία παρακολούθησης⁷ και να ενισχύσουν την πολυμερή εποπτεία και τον πολιτικό συντονισμό με έναν πίνακα αποτελεσμάτων που θα περιέχει δείκτες για την απασχόληση και κοινωνικούς δείκτες.

Η Επιτροπή προτείνει την κατάρτιση ενός **πίνακα αποτελεσμάτων με βασικούς δείκτες οι οποίοι θα χρησιμοποιούνται στο σχέδιο κοινής έκθεσης για την απασχόληση, έτσι ώστε να παρακολουθούνται οι εξελίξεις της απασχόλησης και οι κοινωνικές εξελίξεις**. Με τον εν λόγω πίνακα αποτελεσμάτων αναμένεται να εντοπίζονται αποτελεσματικότερα και πιο έγκαιρα μείζονα προβλήματα για την απασχόληση και κοινωνικά προβλήματα, ιδίως εάν υπάρχει ο κίνδυνος να προκαλέσουν επιπτώσεις πέραν των εθνικών συνόρων.⁸ Ο πίνακας αποτελεσμάτων θα αποτελείται από μια περιορισμένη δέσμη βασικών δεικτών σχετικά με την απασχόληση και τις κοινωνικές τάσεις που δύνανται να καταφέρουν καίριο πλήγμα στην απασχόληση, την κοινωνική συνοχή και το ανθρώπινο κεφάλαιο, και να επηρεάσουν αρνητικά την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα ενός κράτους μέλους. Αναμένεται να ενσωματωθεί στο σχέδιο της κοινής έκθεσης για την απασχόληση, έτσι ώστε να αποτελέσει μια πιο στοχευμένη βάση για την ενισχυμένη πολυμερή εποπτεία της πολιτικής για την απασχόληση και της κοινωνικής πολιτικής. Έτσι, θα μπορέσουν να προσδιοριστούν οι εξελίξεις που χρήζουν ισχυρότερων απαντήσεων όσον αφορά την πολιτική για την απασχόληση και την κοινωνική πολιτική.⁹ Οι ακόλουθοι πρωταρχικοί δείκτες (βλέπε τον ενδεικτικό πίνακα) μπορούν να συμβάλουν στην ανίχνευση αρνητικών τάσεων σε επαρκώς πρώιμο στάδιο και στην πρόβλεψη περαιτέρω επιδείνωσης:

- i. επίπεδο και μεταβολές της απασχόλησης·
- ii. ποσοστό των νέων εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (ΕΑΕΚ) και ποσοστό ανεργίας των νέων·
- iii. πραγματικό ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών·
- iv. πληθυσμός σε ηλικία εργασίας που αντιμετωπίζει κίνδυνο φτώχειας·
- v. ανισότητες (λόγος S80/S20)

Ο πίνακας αποτελεσμάτων δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται αυτόματα αλλά με διεξοδικό τρόπο με τη βοήθεια των υφιστάμενων εργαλείων (δείκτης της πολιτικής για την απασχόληση),¹⁰

⁵ Βλέπε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1175/2011, και συγκεκριμένα το τμήμα I-A σχετικά με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο συντονισμού των οικονομικών πολιτικών.

⁶ Επιστολή της Προεδρίας του Συμβουλίου στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σχετικά με την «Κοινωνική Διάσταση της ΟΝΕ», 15 Μαΐου 2013.

⁷ Δείκτης της πολιτικής για την απασχόληση και δείκτης επιδόσεων κοινωνικής προστασίας.

⁸ Πλήρης επισκόπηση γίνεται στο παράρτημα. Δεν θα υπάρξει πρόσθετη υποχρέωση υποβολής στοιχείων για τα κράτη μέλη.

⁹ Η κοινή έκθεση για την απασχόληση, που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ, υπόκειται στην έγκριση του Συμβουλίου και έχει ως παραλήπτη το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Ο όρος «κοινή» αναφέρεται στη συμφωνία μεταξύ Επιτροπής και Συμβουλίου. Το αντίστοιχο σύνολο στοιχείων χρησιμοποιείται ευρέως στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.

¹⁰ Ο δείκτης επιδόσεων απασχόλησης είναι μια έκθεση που συμφωνείται από κοινού από την Επιτροπή και το εκάστοτε κράτος μέλος και έχει ως απώτερο σκοπό τον εντοπισμό βασικών προκλήσεων για την απασχόληση που συμφωνούνται από κοινού για κάθε κράτος μέλος. Αυτό γίνεται με τη σύγκριση των επιδόσεων τόσο από στατική σκοπιά μεταξύ ομοτίμων

δείκτης επιδόσεων κοινωνικής προστασίας¹¹, κοινό πλαίσιο αξιολόγησης,¹² και συμφωνημένες δέσμες στοιχείων, όπως είναι η ετήσια έρευνα για το εργατικό δυναμικό και οι στατιστικές της ΕΕ σχετικά με το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης.

Οι δείκτες για την απασχόληση και οι κοινωνικοί δείκτες του πίνακα αποτελεσμάτων θα πρέπει να αποτυπώνουν τα κύρια φαινόμενα σε κάθε χώρα και να εντοπίζουν τα πιο σημαντικά προβλήματα και εξελίξεις σε πρώιμο στάδιο, προτού η χώρα αποκλίνει σε μεγάλο βαθμό από τις προηγούμενες επιδόσεις της ή από τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ. Έτσι, συμβάλλοντας στην ανίχνευση βασικών προκλήσεων για την απασχόληση και για την κοινωνική πολιτική στην ΕΕ και εξασφαλίζοντας την έγκαιρη πολιτική αντιμετώπισή τους, ο πίνακας αποτελεσμάτων αναμένεται επίσης να συνεισφέρει στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Με στόχο τον καλύτερο συντονισμό και τη συνεκτίμηση της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής κατάστασης, ο ειδικός πίνακας αποτελεσμάτων που θα περιέχει δείκτες για την απασχόληση και κοινωνικούς δείκτες θα πρέπει να συμφωνηθεί από την Επιτροπή και το Συμβούλιο, ώστε να είναι έτοιμος εγκαίρως για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο το 2014. Μόλις εγκριθεί από το Συμβούλιο, το σχέδιο κοινής έκθεσης για την απασχόληση που περιέχει τον προτεινόμενο πίνακα αποτελεσμάτων θα υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο πλαίσιο της ΕΕΑ. Ο πίνακας αποτελεσμάτων θα συζητηθεί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθώς και με τους κοινωνικούς εταίρους.

Πέραν από την ενίσχυση της παρακολούθησης όσον αφορά τις εξελίξεις για την απασχόληση και τις κοινωνικές εξελίξεις στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, όπως περιγράφηκε στο τμήμα 3.1, ο πίνακας αποτελεσμάτων θα συμβάλει στην καλύτερη ενσωμάτωση των πτυχών που αφορούν την απασχόληση και των κοινωνικών πτυχών στη διαμόρφωση της γενικότερης πολιτικής. Θα τροφοδοτήσει τις εργασίες του Συμβουλίου και των σχετικών επιτροπών εν όψει της εαρινής συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

3.3 Μεγαλύτερος συντονισμός της πολιτικής για την απασχόληση και της κοινωνικής πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου

Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί μεγαλύτερος συντονισμός της πολιτικής για την απασχόληση και της κοινωνικής πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Γι' αυτό, είναι ανάγκη να υπάρξει σαφής, κοινή ανάλυση των βασικών παραγόντων, από την οποία να προκύπτουν τα μέτρα και οι μεταρρυθμίσεις που πρέπει να εφαρμοστούν κατά προτεραιότητα.

Το κοινό πλαίσιο αξιολόγησης, ο δείκτης επιδόσεων απασχόλησης και ο δείκτης επιδόσεων κοινωνικής προστασίας είναι τα τρία εργαλεία που χρησιμοποιούνται την παρούσα στιγμή για να προσδιορίζονται οι ειδικές για κάθε χώρα προκλήσεις και για να συγκρίνονται και να κατατάσσονται οι επιδόσεις των κρατών μελών. Ο απώτερος σκοπός των συνολικών αυτών εργαλείων είναι να εντοπίζεται και να συμφωνείται από κοινού μια σειρά βασικών προκλήσεων για την αγορά εργασίας καθώς και κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη στην πορεία τους προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη

(συγκριτική αξιολόγηση) όσο και από διαχρονική σκοπιά για ένα κράτος μέλος. Η εν λόγω έκθεση προχωρεί στη σύνοψη της αξιολόγησης από το κοινό πλαίσιο αξιολόγησης σε 10 τομείς σχετικούς με την αγορά εργασίας.

¹¹ Ο δείκτης επιδόσεων κοινωνικής προστασίας εγκρίθηκε από το Συμβούλιο τον Οκτώβριο του 2012 ως μέθοδος παρακολούθησης της κοινωνικής κατάστασης στα κράτη μέλη της ΕΕ.

¹² Το κοινό πλαίσιο αξιολόγησης αποτελεί μια βάση δεδομένων με βασικούς δείκτες για την αγορά εργασίας και κοινωνικούς δείκτες που χρησιμεύει για να παρακολουθούνται οι εξελίξεις στον τομέα της απασχόλησης και στον κοινωνικό τομέα στα κράτη μέλη καθώς και η πρόοδος που επιτελείται ως προς την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων. Είναι ένα αναλυτικό εργαλείο βάσει μιας δέσμης δεικτών που συμφωνήθηκαν από κοινού σε 11 τομείς πολιτικής.

2020». Ο πίνακας αποτελεσμάτων δεν προτίθεται να διατυπώσει εκ νέου τις πολιτικές επιδιώξεις της εν λόγω στρατηγικής. Στόχος του είναι να ανιχνεύει τις εξελίξεις της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης στην ΕΕ που χρήζουν στενότερης παρακολούθησης. Ο σκοπός και η φύση του θα συμπληρώνουν τα προαναφερθέντα εργαλεία παρακολούθησης.

Η συγκριτική αξιολόγηση και η αξιολόγηση επιδόσεων γίνονται ήδη με τα υπάρχοντα εργαλεία και αναμένεται να ενισχυθούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω, και στο πλαίσιο των εργασιών των επιτροπών για την απασχόληση και για την κοινωνική προστασία αντιστοίχως. Ο δείκτης επιδόσεων απασχόλησης απεικονίζει με οπτικά μέσα τη συγκριτική αξιολόγηση των επιδόσεων των κρατών μελών σε συνδυασμό με τις στατιστικές για τις χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις, ενώ ο δείκτης επιδόσεων για την κοινωνική προστασία περιέχει έναν πίνακα με 20 βασικούς κοινωνικούς δείκτες που μας επιτρέπουν να σχηματίσουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα για τις αλλαγές στην κοινωνική κατάσταση στην Ευρώπη και έτσι να εντοπίσουμε τις κύριες κοινωνικές τάσεις που χρήζουν παρακολούθησης.

Η πολιτική καθοδήγηση που δίνεται με βάση τις καλύτερες επιδόσεις και λαμβάνει τη μορφή λεπτομερών κατευθυντήριων γραμμών ή συστάσεων του Συμβουλίου, όπως στην περίπτωση των εγγυήσεων για τη νεολαία, μπορεί να συμβάλει στη διάχυση των βέλτιστων πρακτικών και να ωθήσει τις κυβερνήσεις και τα ενδιαφερόμενα μέρη να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που αφορούν το σύνολο της ΕΕ. Η σταδιακή υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών και στόχων αναφοράς μπορεί να βοηθήσει τη δημιουργία δυναμικότερων αγορών εργασίας και να διευκολύνει την ανάπτυξη που θα φέρει άφθονες θέσεις απασχόλησης.

Οι βέλτιστες πρακτικές μπορούν να προωθηθούν μέσω της ενίσχυσης του πολιτικού συντονισμού σε τομείς όπως η ποιότητα των ενεργητικών πολιτικών της αγοράς εργασίας, οι μεταρρυθμίσεις για την αντιμετώπιση του κατακερματισμού της αγοράς εργασίας και η ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου. Στον τομέα των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης η καλλιέργεια των βέλτιστων πρακτικών θα προωθηθεί μέσω ενός δικτύου μεταξύ των εν λόγω υπηρεσιών. Με την πρόσφατη πρόταση της για την ενισχυμένη συνεργασία των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης¹³ η Επιτροπή πρότεινε ένα γενικό πλαίσιο για τη συγκριτική αξιολόγηση και την αμοιβαία μάθηση μεταξύ των υπηρεσιών αυτών που θα επιτρέπει την ουσιαστική σύγκριση των επιδόσεών τους.

Οι καλές επιδόσεις των υπηρεσιών πρόνοιας, η χειραφέτηση των πολιτών ώστε να συμμετέχουν στην οικονομία και να διαθέτουν πρόσβαση στις κοινωνικές υπηρεσίες παίζουν επίσης σημαντικό ρόλο ώστε να διατηρούνται υγιή τα θεμελιώδη οικονομικά μεγέθη στο σύνολο της ΕΕ. Από τη σκοπιά αυτή υπάρχουν ακόμη περιθώρια να ενισχυθεί η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για τις κοινωνικές πολιτικές μέσω της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού.

Είναι σημαντικό τα εργαλεία αυτά να συμπληρώσουν τον νέο πίνακα αποτελεσμάτων για την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θα συζητήσει με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τρόπους περαιτέρω ενίσχυσης του πολιτικού συντονισμού στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής χρησιμοποιώντας τα εργαλεία αυτά σε συμπληρωματική βάση με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.

4. ΕΥΘΥΝΗ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

¹³ Στις 17 Ιουνίου 2013 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση απόφασης σχετικά με την ενίσχυση της συνεργασίας των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης που θα καταστήσει δυνατή την ουσιαστική σύγκριση των επιδόσεών τους μέσω της συγκριτικής αξιολόγησης βάσει στοιχείων.

4.1 Μεγαλύτερη αλληλεγγύη με ενισχυμένα χρηματοοικονομικά μέσα

Η οικονομική κρίση επιδείνωσε τις ανισότητες και τον κίνδυνο μακροχρόνιου αποκλεισμού, ενώ παράλληλα επέβαλε αυστηρούς περιορισμούς στις κρατικές δαπάνες. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη είναι αντιμέτωπα με την πρόκληση που συνεπάγεται η ιεράρχηση προτεραιοτήτων για τις κοινωνικές επενδύσεις και ο εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών πρόνοιας. Αυτό σημαίνει ότι καλούνται να βελτιώσουν τις στρατηγικές τους για την ενεργητική ένταξη και να αξιοποιήσουν αποτελεσματικότερα και αποδοτικότερα τα κονδύλια που διαθέτουν για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Στις 20 Φεβρουαρίου 2013 η Επιτροπή παρουσίασε την δέσμη των κοινωνικών επενδύσεων που έχει ως στόχο να παράσχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη προκειμένου να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και την καταλληλότητα των συστημάτων κοινωνικής προστασίας τους, εστιάζοντας στις κοινωνικές επενδύσεις.

Για την ανάπτυξη πραγματικής κοινωνικής διάστασης, θα πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως ο προϋπολογισμός της ΕΕ, έτσι ώστε να αναπτυχθεί η κοινωνική διάσταση της ΟΝΕ. Για την περίοδο 2014-20 έχουν αυξηθεί οι πόροι και τα προγράμματα. Τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία θα συνεχίσουν να προωθούν την εφαρμογή απαραίτητων μεταρρυθμίσεων καθώς και τον εκσυγχρονισμό των κοινωνικών πολιτικών από τα κράτη μέλη. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) θα συνεχίσει να διαδραματίζει μείζονα ρόλο και η μεγαλύτερη εστίαση των ταμείων της ΕΕ στην πολιτική για την απασχόληση και την κοινωνική πολιτική κατά τη διαμόρφωση των συμφωνιών σύμπραξης και των επιχειρησιακών προγραμμάτων για την περίοδο 2014-20 μπορεί να αποτελέσει ισχυρό μοχλό ανάπτυξης σε αρκετά κράτη μέλη.

Το νέο πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία μπορεί να συμβάλει στη μετάδοση καινοτόμων και αποτελεσματικών μέτρων για την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική στα κράτη μέλη. Παράλληλα, το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους θα παράσχει υλική αρωγή σε άτομα που βρίσκονται στη μεγαλύτερη ανάγκη. Το ευρωπαϊκό ταμείο προσαρμογής στην παγκοσμιοποίηση θα συνεχίσει να αποτελεί το μέσο ευρωπαϊκής αλληλεγγύης προς εργαζόμενους που αντιμετωπίζουν μαζικές απολύσεις λόγω των αλλαγών στο παγκόσμιο και το περιφερειακό εμπόριο.

Η πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων σχεδιάστηκε για να βοηθήσει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν τις εγγυήσεις για τη νεολαία σε περιοχές στις οποίες η ανεργία των νέων είναι πάνω από 25%. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, όταν συνήλθε τον Ιούνιο, αποφάσισε να διατεθούν προκαταβολικά το 2014-15 τα κονδύλια ύψους 3 δισεκατομμυρίων ευρώ της γραμμής του προϋπολογισμού για την εν λόγω πρωτοβουλία, σε συνδυασμό με τη στήριξη ισοδύναμης συνεισφοράς από προγράμματα του ΕΚΤ ύψους τουλάχιστον 3 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων αποτελεί απόδειξη της προσήλωσης σε ανώτερο πολιτικό επίπεδο για τη συλλογική αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει η απασχόληση και τα κοινωνικά προβλήματα. Οι προκλήσεις αυτές επηρεάζουν άνισα ορισμένες χώρες και περιοχές, αλλά έχουν αρνητικό αντίκτυπο στο σύνολο της ΕΕ. Η Επιτροπή την παρούσα στιγμή στηρίζει τα κράτη μέλη ώστε καταρτίσουν επείγοντως τα σχέδιά τους για την υλοποίηση των εγγυήσεων για τη νεολαία και προσβλέπει να παραλάβει τα οριστικά σχέδια και τις προτάσεις τους για τον χρηματοδοτικό προγραμματισμό έως τα τέλη του 2013.

4.2 Ενίσχυση των ενεργειών για την απασχόληση και την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού

Μια κρίσιμη πτυχή της κοινωνικής διάστασης της ONE είναι να τεθούν σε εφαρμογή πολιτικές για την απασχόληση που να βελτιώνουν την ανθεκτικότητα της αγοράς εργασίας, να διαφυλάσσουν την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα και να υποστηρίζουν τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, έτσι ώστε να αντικαθίστανται όσες χάνονται εξαιτίας της οικονομικής αναδιάρθρωσης. Όπως τονίζεται στη δέσμη μέτρων του 2012 για την απασχόληση¹⁴, κάτι τέτοιο απαιτεί μέτρα υποστήριξης, τόσο από την πλευρά της προσφοράς όσο και από την πλευρά της ζήτησης της αγοράς εργασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν ταχύτατα τα εθνικά τους σχέδια για την απασχόληση, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις.

Μία από τις πλέον επείγουσες προκλήσεις για την απασχόληση είναι να δοθεί βοήθεια στους νέους ώστε να ενταχθούν στην αγορά εργασίας και να διατηρήσουν το δυναμικό τους, παρά το δυσμενές οικονομικό πλαίσιο. Η Ευρώπη έχει προβεί σε ενέργειες σχετικά με την πρόκληση αυτή συμφωνώντας ότι κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να εφαρμόσει ένα σύστημα παροχής εγγυήσεων για τη νεολαία και παρέχοντας πόρους στην υλοποίηση αυτής της βασικής διαρθρωτικής μεταρρύθμισης, μέσω της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων. Η ταχεία πρόοδος σε αυτόν τον τομέα είναι καθοριστικής σημασίας για τη διατήρηση ενός υγιούς αναπτυξιακού δυναμικού σε όλες τις χώρες και για την αποκατάσταση της κοινωνικοοικονομικής σύγκλισης στην ΕΕ.

Επιπλέον, έχει επιβεβαιωθεί ότι για την εύρυθμη λειτουργία της νομισματικής ένωσης είναι ζωτικής σημασίας η ευελιξία των αγορών συντελεστών παραγωγής. Μολονότι το κεφάλαιο παρουσιάζει μεγάλη κινητικότητα, οι αγορές εργασίας συχνά παραμένουν ιδιαίτερα κατακερματισμένες. Για να διασφαλιστεί η γρήγορη αντιστοίχιση μεταξύ της ζήτησης και της προσφοράς εργατικού δυναμικού σε ολόκληρη την Ευρώπη και για να μεγιστοποιηθεί το δυναμικό απασχόλησης, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να βελτιωθεί η ικανότητα των ατόμων να μετακινούνται για να εργάζονται εντός και εκτός των εθνικών τους συνόρων. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων αποτελεί έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους της ΕΕ της ενιαίας αγοράς. Στην ONE η κινητικότητα του εργατικού δυναμικού μπορεί σε κάποιο βαθμό να λειτουργήσει και σαν μηχανισμός προσαρμογής σε περιόδους ασύμμετρων αλλαγών.

Ωστόσο, η διασυνοριακή κινητικότητα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραμένει χαμηλή. Μόλις το 2,6% του πληθυσμού της ΕΕ έχει μετακομίσει για να ζήσει σε κάποιο άλλο κράτος μέλος. Στη ζώνη του ευρώ, λιγότερο από το 4% του ενεργού πληθυσμού είναι υπήκοοι κάποιου άλλου κράτους μέλους. Ωστόσο, το 10% των πολιτών της ΕΕ έχουν ήδη εργαστεί σε κάποιο άλλο κράτος μέλος και το 17% σκέφτεται να εργαστεί ή να ζήσει σε κάποιο άλλο κράτος μέλος στο μέλλον. Το τωρινό χαμηλό επίπεδο κινητικότητας του εργατικού δυναμικού μπορεί να εξηγηθεί από διάφορους παράγοντες, ορισμένοι από τους οποίους είναι πολιτισμικοί και κοινωνικοί (γλωσσικά και πολιτισμικά εμπόδια, αγορά ακινήτων, οικογενειακοί δεσμοί). Άλλοι παράγοντες έχουν να κάνουν με την άσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από τη νομοθεσία της ΕΕ και την ανεπαρκή υποστήριξη της κινητικότητας εντός της ΕΕ (διαφορετικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και φορολογίας, διαφορετικά επαγγελματικά προσόντα και νομικά ή διοικητικά εμπόδια).

Η ΕΕ έχει ήδη ασχοληθεί με ορισμένα από αυτά τα εμπόδια που εξακολουθούν να υπάρχουν. Έχει καθιερώσει ένα ενωσιακό σύστημα για να αναγνωρίζονται τα επαγγελματικά προσόντα καθώς και ένα ενωσιακό σύστημα για τον συντονισμό των παροχών κοινωνικής ασφάλισης,

¹⁴ COM(2012) 173 final.

εξασφαλίζοντας ότι οι διακινούμενοι εργαζόμενοι δεν χάνουν τα κεκτημένα τους δικαιώματα όταν αποφασίσουν να διασχίσουν τα σύνορα. Η Επιτροπή συνεχίζει τις εργασίες της σε σχέση με τις δραστηριότητες των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελλμάτων, με σκοπό την ενίσχυση της ελευθερίας εγκατάστασης στον τομέα των υπηρεσιών¹⁵.

Η πρόσφατη πρόταση της Επιτροπής για οδηγία σχετικά με μέτρα που διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων¹⁶ έχει ως στόχο να ενισχύσει τους διακινούμενους εργαζομένους, εξασφαλίζοντας ότι μπορούν να λαμβάνουν συμβουλές, πληροφορίες και υποστήριξη στη χώρα υποδοχής και παρέχοντάς τους ουσιαστικά μέσα έννομης προστασίας σε περίπτωση διακρίσεων.

Ωστόσο, η αναζήτηση εργασίας σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ εξακολουθεί να είναι περίπλοκη και με έντονο διοικητικό φόρτο, ενώ μπορεί να έχει επίσης αρνητικές συνέπειες στα δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης του διακινούμενου εργαζομένου. Η Επιτροπή, στην έκθεσή της για την ιθαγένεια της ΕΕ, ζήτησε από τα κράτη μέλη να κάνουν πλήρη χρήση των υφιστάμενων κανόνων ώστε να δώσουν τη δυνατότητα στα άτομα που αναζητούν εργασία να λάβουν το επίδομα ανεργίας που τους αναλογεί για περίοδο έως έξι μηνών ενώ θα αναζητούν εργασία σε άλλο κράτος μέλος.¹⁷ Η Επιτροπή σκοπεύει να υποβάλει προτάσεις το 2014 για να επανεξεταστεί το κεφάλαιο για την ανεργία των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και (ΕΚ) αριθ. 987/2009, με σκοπό να απλουστευτούν οι διαδικασίες για τη χορήγηση επιδομάτων ανεργίας σε διασυνοριακές καταστάσεις και να καταστήσει τις διατάξεις αποτελεσματικότερες.

Ταυτόχρονα, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να καταβάλουν περισσότερες προσπάθειες για να εξασφαλίσουν τη διακρατική αντιστοίχιση μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης εργασίας, ιδίως με την αναβάθμιση του δικτύου EURES σε πανευρωπαϊκή υπηρεσία πρόσληψης, αντιστοίχισης και τοποθέτησης στην αγορά εργασίας. Το 2013 η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση με στόχο να βελτιωθεί η επεξεργασία των προσφορών και των αιτήσεων εργασίας, οι υπηρεσίες υποστήριξης της κινητικότητας για άτομα που αναζητούν εργασία και για εργοδότες καθώς και για να βελτιωθεί ο γενικός συντονισμός και η διακυβέρνηση των στρατηγικών κινητικότητας μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, είναι ζωτικής σημασίας να αντιμετωπιστούν οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων, έτσι ώστε να προβλέπονται καλύτερα οι δεξιότητες που είναι απαραίτητες στην αγορά εργασίας. Αυτός είναι ο σκοπός του Πανοράματος δεξιοτήτων της ΕΕ που δρομολογήθηκε πρόσφατα.

4.3 Εμβάθυνση της ONE: συνδυασμός σημαντικής φιλοδοξίας με τον κατάλληλο προγραμματισμό

Η σημερινή αρχιτεκτονική της ONE βασίζεται σε αποκεντρωμένες εθνικές δημοσιονομικές πολιτικές εντός ενός πλαισίου κανόνων. Ο σταθεροποιητικός ρόλος της δημοσιονομικής πολιτικής χρησιμοποιείται σε εθνικό επίπεδο, μέσα στα όρια των κανόνων των Συνθηκών και του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Οι εθνικοί αυτόματοι σταθεροποιητές (μείωση των φορολογικών εσόδων και αύξηση των κοινωνικών δαπανών σε περιόδους ύφεσης) έχουν καταφέρει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο απορρόφησης κλυδωνισμών, δεδομένου του σχετικά μεγάλου μεγέθους των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας. Ωστόσο, οι πολιτικές κοινωνικής πρόνοιας (ιδίως τα συστήματα παροχών) είναι, τελικά, εθνική αρμοδιότητα σύμφωνα με τη Συνθήκη, γεγονός που συνεπάγεται ότι ο

¹⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Αξιολόγηση της πρόσβασης στα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα». 02/10/2013.

¹⁶ COM(2013) 236 final.

¹⁷ COM(2013) 269 final.

σχεδιασμός, η αποδοτικότητα και η λειτουργία των αυτόματων σταθεροποιητών αποτελεί εθνική αρμοδιότητα και διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών.

Το σχέδιο στρατηγικής της Επιτροπής για μια βαθιά και ουσιαστική ONE παρέχει ένα ολοκληρωμένο όραμα που ευνοεί μια ισχυρή και σταθερή αρχιτεκτονική στον χρηματοπιστωτικό, τον δημοσιονομικό, τον οικονομικό και τον πολιτικό τομέα. Είναι, επίσης σημαντικό για την ανάπτυξη της κοινωνικής διάστασης της ONE. Το σχέδιο στρατηγικής καθορίζει τις ενέργειες που η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να υλοποιηθούν βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Προς την κατεύθυνση αυτή, πρέπει να γίνουν βήματα για την ενίσχυση της υπευθυνότητας και της οικονομικής πειθαρχίας παράλληλα με την παροχή περισσότερης αλληλεγγύης και οικονομικής υποστήριξης. Ορισμένα από τα απαιτούμενα βήματα μπορούν να θεσπιστούν μέσα στο πλαίσιο των υφιστάμενων Συνθηκών. Για άλλα βήματα θα είναι απαραίτητη η τροποποίηση των ισχυουσών Συνθηκών και η παροχή νέων αρμοδιοτήτων στην ΕΕ.

Για να αναπτυχθεί η κοινωνική διάσταση της ONE, είναι ιδιαίτερα σημαντικές οι ακόλουθες πτυχές που προβλέπονται στο σχέδιο στρατηγικής.

Βραχυπρόθεσμα, η Επιτροπή έχει προτείνει τη δημιουργία ενός μέσου στο πλαίσιο της οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ και του προϋπολογισμού της ΕΕ, χωριστά από το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, για να υποστηρίξει την επανεξισορρόπηση, την προσαρμογή και, ως εκ τούτου, την οικονομική ανάπτυξη. Αυτό είναι το πρώτο βήμα προς τη δημιουργία ισχυρότερης δημοσιονομικής ικανότητας σε συνδυασμό με την επίτευξη πιο ολοκληρωμένων μηχανισμών συντονισμού των πολιτικών. Το ισχύον πλαίσιο θα πρέπει να ενισχυθεί με τη βελτίωση του εκ των προτέρων συντονισμού των σπουδαιότερων μεταρρυθμιστικών σχεδίων και με τη δημιουργία ενός «μέσου σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας» (ΜΣΑ), ώστε να προκύψει ένα πλαίσιο για την προσήλωση και την υποστήριξη στην έγκαιρη εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Χρηματοδοτική στήριξη θα χορηγείται σε μεταρρυθμιστικές δέσμες που έχουν συμφωνηθεί και είναι σημαντικές τόσο για το εκάστοτε κράτος μέλος όσο και για την ομαλή λειτουργία της ONE. Η χρήση της χρηματοδοτικής στήριξης θα πρέπει να καθορίζεται στο πλαίσιο της συμβατικής ρύθμισης που συνομολογείται μεταξύ του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους και της Επιτροπής. Το «μέσο σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας (ΜΣΑ)» θα συνδυάζει την εμφάνιση της ενοποίησης της οικονομικής πολιτικής με τη χρηματοδοτική στήριξη, αντικατοπτρίζοντας την αρχή συνδυασμού της ανάληψης μεγαλύτερης ευθύνης με την επίδειξη περισσότερης αλληλεγγύης.

Το μέσο αυτό θα μπορούσε να συσταθεί βάσει των κανόνων του παράγωγου δικαίου.

Αξιοποιώντας το ΜΣΑ, η δημοσιονομική ικανότητα μπορεί να ενισχύεται σταδιακά ώστε να παρέχει επαρκείς πόρους για την υποστήριξη σημαντικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, ακόμη και για μία μεγάλη οικονομία που διατρέχει κίνδυνο.

Τέλος, μακροπρόθεσμα, με βάση την προοδευτική συνένωση κυριαρχίας και συνεπώς ευθύνης καθώς και αρμοδιοτήτων αλληλεγγύης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, θα πρέπει να καταστεί δυνατή η δημιουργία ενός αυτόνομου προϋπολογισμού της ζώνης του ευρώ που θα διαθέτει τη δημοσιονομική ικανότητα να στηρίζει τα κράτη μέλη στην απορρόφηση των κραδασμών. Ο κεντρικός προϋπολογισμός θα εξασφαλίσει ένα εργαλείο σταθεροποίησης στο επίπεδο της ONE για να υποστηρίξει την προσαρμογή σε ασύμμετρους κλονισμούς, να ενισχύει την οικονομική ενοποίηση και σύγκλιση και για να προλαμβάνεται η δημιουργία μακροπρόθεσμων μεταβιβατικών ροών. Συνολικά, ένα κοινό μέσο θα μπορούσε να αποφέρει καθαρά κέρδη όσον αφορά τη σταθεροποιητική του ισχύ, σε σύγκριση με τις

τρέχουσες ρυθμίσεις. Το μέγεθος αυτής της δημοσιονομικής ικανότητας θα εξαρτηθεί τελικά από το βάθος της επιθυμητής ενοποίησης και από την προθυμία να γίνουν συνοδευτικές πολιτικές αλλαγές.

Ένα κοινό μέσο για τη μακροοικονομική σταθεροποίηση θα μπορούσε να παράσχει ένα σύστημα εξασφάλισης στο πλαίσιο του οποίου τα κράτη μέλη θα μοιράζονται τους κινδύνους των οικονομικών κλυδωνισμών, μειώνοντας με τον τρόπο αυτό τις διακυμάνσεις του εθνικού εισοδήματος.

Στην πιο απλή του μορφή, ένας σταθεροποιητικός μηχανισμός για την απορρόφηση ασύμμετρων κλονισμών ενδέχεται να χρειάζεται νομισματικές καθαρές πληρωμές που είναι αρνητικές σε περιόδους ευνοϊκής οικονομικής συγκυρίας και θετικές σε περιόδους δυσμενούς συγκυρίας. Για παράδειγμα, ένα απλό σύστημα θα μπορούσε να προσδιορίσει τις καθαρές συνεισφορές/πληρωμές για την κάθε χώρα σε συνάρτηση με τη διαφορά της παραγωγής (σε σχέση με τον μέσο όρο). Ένα τέτοιο σύστημα θα πρέπει να είναι οικονομικά ουδέτερο μεσοπρόθεσμα για κάθε χώρα, και θα εξαρτάται επίσης από το μέγεθος της χώρας.

Εναλλακτικά, το σύστημα θα μπορούσε να βασίζεται στη δέσμευση των πληρωμών του ταμείου για συγκεκριμένο σκοπό, με αντικυκλικά αποτελέσματα (παρόμοια με το σύστημα επιδομάτων ανεργίας των ΗΠΑ, όπου ένα ομοσπονδιακό ταμείο καταβάλλει το 50% των επιδομάτων ανεργίας που υπερβαίνουν τη συνήθη διάρκεια, έως ένα συγκεκριμένο ανώτατο όριο, υπό την προϋπόθεση ότι η ανεργία βρίσκεται σε ένα ορισμένο επίπεδο και αυξάνεται). Το σύστημα θα μπορούσε να λειτουργεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγονται οι «μόνιμες μεταβιβάσεις» μεταξύ χωρών. Με άλλα λόγια, θα πρέπει να είναι σχεδιασμένο με τέτοιο τρόπο, ώστε να αποφεύγεται το ενδεχόμενο, κατά τη διάρκεια μιας μακρόχρονης περιόδου, μια χώρα να βγαίνει καθαρά χαμένη ή κερδισμένη από το σύστημα αυτό.

Για τα μέτρα αυτά θα είναι απαραίτητες σημαντικές αλλαγές στη Συνθήκη, δεδομένου ότι, επί του παρόντος, η ΕΕ δεν έχει την αρμοδιότητα να τα εγκρίνει, είτε πρόκειται για τη ζώνη του ευρώ είτε για την ΕΕ στο σύνολό της. Η ΕΕ δεν μπορεί να αναλάβει τις δημοσιονομικές ευθύνες των κρατών μελών της. Οι αρμοδιότητες της ΕΕ όσον αφορά την απασχόληση επί του παρόντος περιορίζονται σε μέτρα ενθάρρυνσης που έχουν σκοπό να προωθήσουν τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και να υποστηρίξουν τις ενέργειές τους, αποκλείοντας οποιαδήποτε εναρμόνιση (βλ. άρθρο 149 της ΣΛΕΕ). Όσον αφορά την κοινωνική ασφάλιση και την κοινωνική προστασία, η αρμοδιότητα της ΕΕ περιορίζεται στην έκδοση οδηγιών με τις οποίες καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για τα συστήματα των κρατών μελών των οποίων οι θεμελιώδεις αρχές και η οικονομική ισορροπία καθορίζονται από τα κράτη μέλη (βλ. άρθρο 153 της ΣΛΕΕ). Λαμβάνοντας υπόψη το σημερινό πλαίσιο αρμοδιοτήτων και το σύστημα ιδίων πόρων των Συνθηκών, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ούτε η ρήτρα ευελιξίας του άρθρου 352, δεδομένου ότι η δημιουργία συστημάτων μακροοικονομικής σταθεροποίησης θα υπερέβαινε το γενικό πλαίσιο των ισχυουσών Συνθηκών και θα οδηγούσε, κατά συνέπεια, στην τροποποίηση των Συνθηκών χωρίς να τηρηθούν οι απαιτούμενες διαδικασίες. Με άλλα λόγια, σε αυτό το τελικό στάδιο θα χρειαζόταν ριζική αναθεώρηση των Συνθηκών, η οποία θα πρέπει επίσης να συνοδευτεί — όπως αναλύεται στο σχέδιο στρατηγικής — με ανάλογη πολιτική ολοκλήρωση, ώστε να διασφαλιστεί η δημοκρατική νομιμότητα και η λογοδοσία.

5. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ

Ο κοινωνικός διάλογος σε επίπεδο ΕΕ διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην προώθηση της κοινωνικής μας οικονομίας της αγοράς και παράγει οφέλη για τους εργοδότες, τους εργαζομένους και για την οικονομία και την κοινωνία στο σύνολό της. Κατά την ενίσχυση

της οικονομικής διακυβέρνησης είναι σημαντικό να συμμετέχουν οι κοινωνικοί εταίροι σε συζητήσεις χάραξης πολιτικής και σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Σκοπός δεν είναι μόνο να αυξηθεί το αίσθημα συμμετοχής στη χάραξη πολιτικής και να εξασφαλιστεί η πρόσφορη εφαρμογή της, αλλά και να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα του συντονισμού πολιτικής σε επίπεδο ευρωζώνης. Επομένως, είναι ζωτικής σημασίας να επενδύσουμε στην ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Οι κοινωνικοί εταίροι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε εθνικό επίπεδο, καθώς διαμορφώνουν τους κανόνες της αγοράς εργασίας και τους μισθούς. Έχουν ισχυρή επιρροή σε άλλες διαρθρωτικές πολιτικές μέσω τριμερών διαβουλεύσεων όπως στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τον καθορισμό των μισθών στην ΕΕ επικρατούν διάφορες εργασιακές σχέσεις και τα κράτη μέλη αποφασίζουν για τον τρόπο με τον οποίο οργανώνονται οι μισθολογικές διαπραγματεύσεις. Οι κοινωνικοί εταίροι είναι, επίσης, βασικοί παράγοντες κατά την εφαρμογή μέτρων όπως οι μαθητείες ή η αποτελεσματική διά βίου μάθηση.

Υπάρχει περιθώριο βελτίωσης των μηχανισμών ώστε να συμμετέχουν και οι κοινωνικοί εταίροι στον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών για την απασχόληση σε επίπεδο ΕΕ.

5.1 Βέλτιστη χρήση των υφιστάμενων φόρουμ

Σε επίπεδο ΕΕ, οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν κάθε έξι μήνες σε μακροοικονομικό διάλογο (MED) και δύο φορές τον χρόνο ανταλλάσσουν απόψεις στο ανώτατο πολιτικό επίπεδο στην τριμερή κοινωνική σύνοδο κορυφής (TSS).¹⁸ Τόσο ο μακροοικονομικός διάλογος όσο και η τριμερής κοινωνική σύνοδος κορυφής είναι σημαντικές ευκαιρίες για τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι είναι δυνατόν οι κοινωνικοί εταίροι να συμμετάσχουν ακόμα περισσότερο στη διακυβέρνηση της ΕΕ και της ΟΝΕ και παράλληλα να γίνει πλήρως σεβαστή η αυτονομία αυτών των δύο θεσμών. Θα μπορούσαν να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για να αξιοποιηθεί η συνέργεια και η συμπληρωματικότητα μεταξύ των διαφόρων φόρουμ, ιδίως για να προωθηθεί η συνοχή και να αποφεύγονται οι παράλληλες διαδικασίες. Η υποβολή εκθέσεων και η παρακολούθηση θα πρέπει να γίνεται πιο συστηματική για να εξασφαλίζεται μεγαλύτερη διαφάνεια και επικοινωνία, ενώ η σύνθεση των φόρουμ είναι δυνατόν να απλουστευτεί. Το δυναμικό του διμερούς κοινωνικού διαλόγου θα πρέπει να αξιοποιηθεί περαιτέρω, ενώ θα πρέπει να αναβαθμιστεί το επίπεδο εκπροσώπησης των εθνικών κοινωνικών εταίρων σε όλα τα φόρουμ, ιδίως στην επιτροπή κοινωνικού διαλόγου.

Τα φόρουμ που υπάρχουν ήδη έχουν αποδείξει την αξία τους. Νέες μορφές διαλόγου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη μόνο με από κοινού αξιολόγηση των αναγκών τους.

Ο **μακροοικονομικός διάλογος** αποτελεί φόρουμ υψηλού επιπέδου για την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ του Συμβουλίου, της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και των αντιπροσωπειών των κοινωνικών εταίρων σε επίπεδο ΕΕ. Έχει συσταθεί με συγκεκριμένο στόχο την προαγωγή ενός τακτικού διαλόγου για τη χάραξη μακροοικονομικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ. Ο μακροοικονομικός διάλογος διαθέτει δομή δύο επιπέδων, το πολιτικό και το τεχνικό. Ο πολιτικός διάλογος διοργανώνεται από το κράτος μέλος που ασκεί

¹⁸ Η τριμερής κοινωνική σύνοδος κορυφής πραγματοποιείται από το 1997, αλλά θεσπίστηκε επίσημα το 2003 (απόφαση 2003/174/ΕΚ), και τώρα έχει ενσωματωθεί στη Συνθήκη της Λισαβόνας. Ο μακροοικονομικός διάλογος καθιερώθηκε το 1999 με βάση τα συμπεράσματα της Προεδρίας (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κολωνίας).

την εκ περιτροπής προεδρία του Συμβουλίου (και σε αυτόν παρίστανται οι δύο επόμενες Προεδρίες), ενώ πριν από αυτόν πραγματοποιείται τεχνική προπαρασκευαστική συνεδρίαση.¹⁹

Η **τριμερής κοινωνική σύνοδος κορυφής** για την ανάπτυξη και την απασχόληση κατοχυρώνεται στο άρθρο 152 της ΣΛΕΕ ως αναπόσπαστο συστατικό μέρος του κοινωνικού διαλόγου σε επίπεδο ΕΕ. Το έργο της τριμερούς κοινωνικής συνόδου κορυφής είναι να εξασφαλίσει τον υψηλότερο δυνατό κοινωνικό διάλογο μεταξύ της Προεδρίας και του Συμβουλίου (και των δύο επόμενων Προεδριών), της Επιτροπής και των αντιπροσώπων των εργοδοτών και των εργαζομένων. Η σύνοδος κορυφής πραγματοποιείται στο πλαίσιο του διατομεακού διαλόγου. Το θεματολόγιό της, συνεπώς, περιλαμβάνει θέματα που επηρεάζουν όλους τους οικονομικούς τομείς και τους εργαζομένους της ΕΕ.

Η απασχόληση και οι κοινωνικές πολιτικές αποτελούν επίσης τακτικά αντικείμενο συζήτησης σε άτυπες συνεδριάσεις μεταξύ του Συμβουλίου EPSCO και των κοινωνικών εταίρων της ΕΕ, δύο φορές τον χρόνο. Επιπλέον, η Συνθήκη προβλέπει τη δημιουργία ενός μηχανισμού διαβουλεύσεων μεταξύ των επιτροπών και των κοινωνικών εταίρων της ΕΕ (άρθρα 150 και 160 της ΣΛΕΕ).

5.2 Διαβουλεύσεις κατά τη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου

Υπάρχει ευρεία συναίνεση μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ σχετικά με την ανάγκη καλύτερης συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής διακυβέρνησης, ιδίως στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η αυτονομία των κοινωνικών εταίρων και η ποικιλομορφία των εθνικών πρακτικών πρέπει να γίνεται σεβαστή (σύμφωνα με τα άρθρα 152 και 153 παράγραφος 5 ΣΛΕΕ). Ωστόσο, αν θέλουμε η ενισχυμένη διακυβέρνηση της ΟΝΕ να είναι αποτελεσματική και χωρίς αποκλεισμούς, η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση των πολιτικών για την οικονομία και την απασχόληση πρέπει να είναι ανάλογη με τις εξελίξεις στους μηχανισμούς παρακολούθησης και συντονισμού. Οι διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους σε εθνικό επίπεδο διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, ιδίως κατά την έγκριση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων και κατά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων. Η διαβούλευση αυτή έχει καθοριστική σημασία για τα θέματα που αφορούν την αγορά εργασίας, αλλά και για το σύνολο των οικονομικών και κοινωνικών θεμάτων και πολιτικών.

Υπάρχει βεβαίως περιθώριο να γίνει καλύτερη χρήση των υφιστάμενων ευρωπαϊκών μηχανισμών κοινωνικού διαλόγου για την έγκαιρη και αποτελεσματική διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους στα βασικά στάδια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Για να είναι αποτελεσματικές οι διαβουλεύσεις θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν και τους εθνικούς οργανισμούς των κοινωνικών εταίρων. Κάτι τέτοιο μπορεί να πετύχει μόνον αν τα κράτη μέλη βελτιώσουν κι αυτά, τηρώντας τις εθνικές παραδόσεις, τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στη συζήτηση, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των τρεχουσών μεταρρυθμίσεων, σύμφωνα με τις εθνικές τους παραδόσεις. Θα εναπόκειται στις εθνικές κυβερνήσεις, σύμφωνα με τους κανόνες και πρακτικές τους, να καθορίσουν τη διοργάνωση ώστε να συζητηθούν οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις με τους κοινωνικούς εταίρους. Η Επιτροπή οφείλει, ωστόσο, να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συζητούν την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων και όλων των σχετικών μεταρρυθμίσεων με τους κοινωνικούς εταίρους και να ενσωματώνουν τις απόψεις τους στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

Η Επιτροπή προτείνει να βελτιωθεί η ισχύουσα διαδικασία διαβουλεύσεων ως εξής:

¹⁹ Το πλαίσιο καθορίζεται από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής (ΕΟΠ).

Η Επιτροπή θα συνεδριάζει με τους κοινωνικούς εταίρους της ΕΕ, πριν από την έκδοση της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης, στο πλαίσιο της **επιτροπής κοινωνικού διαλόγου**, για να ακούσει τις απόψεις τους σχετικά με τις επικείμενες προτεραιότητες καθώς και τις αντιδράσεις τους για το αποτέλεσμα της προηγούμενης διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Τα κύρια μηνύματα που προκύπτουν από την εν λόγω διαβούλευση θα κοινοποιηθούν στο Συμβούλιο στην τριμερή κοινωνική σύνοδο κορυφής του Οκτωβρίου. Η Επιτροπή θα ενσωματώσει στην έκθεσή της για τις εργασιακές σχέσεις τις κοινές γραπτές γνώμες από τους κοινωνικούς εταίρους, οι οποίες συζητήθηκαν κατά το παρελθόν και συμφωνήθηκαν μεταξύ των μερών.

Μετά την έγκρισή της, η Επιτροπή θα διοργανώσει συζήτηση σχετικά με την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης και την κοινή έκθεση για την απασχόληση με τους κοινωνικούς εταίρους στην ΕΕ και τα εθνικά τους μέλη, και πάλι στο πλαίσιο της επιτροπής κοινωνικού διαλόγου. Στόχος είναι να προωθηθεί καλύτερη αμοιβαία κατανόηση των προσδοκιών και των προβληματισμών. Η συζήτηση θα επικεντρωθεί στον πίνακα αποτελεσμάτων των βασικών εξελίξεων στην απασχόληση και των κοινωνικών εξελίξεων που περιλαμβάνονται στην εν λόγω έκθεση, στα βασικά θέματα των οικονομικών και κοινωνικών μεταρρυθμίσεων, στην απασχόληση και την κοινωνική διάσταση και στον συντονισμό τους. Αν κριθεί σκόπιμο, η συζήτηση θα περιλαμβάνει επίσης ανταλλαγή απόψεων σχετικά με θέματα που έχουν άμεση σχέση με τους κοινωνικούς εταίρους, όπως οι μισθοί ή τα συστήματα συλλογικών διαπραγματεύσεων. Οι γνώμες που ελήφθησαν από τους κοινωνικούς εταίρους θα διαδοθούν, ανάλογα με την περίπτωση. Η διαβούλευση αυτή θα συμπληρώσει την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των επιτροπών (EMCO και ΕΚΠ) και των γραμματειών των κοινωνικών εταίρων της ΕΕ, και θα συμβάλει, επομένως, στην προετοιμασία της τριμερούς κοινωνικής συνόδου κορυφής, που προβλέπεται για τον Μάρτιο.

Η τριμερής κοινωνική σύνοδος κορυφής θα παραμείνει το υψηλότερο επίπεδο συνεδρίασης μεταξύ της Επιτροπής, του Συμβουλίου και των ευρωπαϊκών κοινωνικών εταίρων για τη συζήτηση σχετικά με τις πολιτικές για την ανάπτυξη και απασχόληση. Η τριμερής κοινωνική σύνοδος κορυφής του Μαρτίου θα επικεντρωθεί στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Οι συζητήσεις που θα πραγματοποιηθούν στη σύνοδο θα ετοιμαστούν στο Συμβούλιο EPSCO. Πριν από τους πολιτικούς διαλόγους υψηλού επιπέδου θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μια τεχνική προπαρασκευαστική συνεδρίαση, η οποία θα διοργανωθεί από την επιτροπή κοινωνικού διαλόγου. Η Επιτροπή θα προτείνει την αναθεώρηση της απόφασης που δημιούργησε την τριμερή κοινωνική σύνοδο κορυφής, ώστε να ευθυγραμμιστεί με το νέο θεσμικό πλαίσιο που θεσπίστηκε με τη Συνθήκη της Λισαβόνας και την ολοκληρωμένη στρατηγική ανάπτυξης και απασχόλησης.

Το ισχύον σύστημα για τη διεξαγωγή θεματικών διαλόγων στο πλαίσιο των επιτροπών EMCO και ΕΚΠ θα πρέπει να εξελιχθεί και να εκσυγχρονιστεί. Η διαδικασία διαβούλευσης θα μπορούσε να συμπληρωθεί με ad hoc συνεδριάσεις ή με ρυθμίσεις εργασίας για να ενισχυθεί η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στις συζητήσεις για σχετικά θέματα πολιτικής, λαμβανομένης υπόψη της ειδικής ευθύνης τους και της ενδεχόμενης ευαισθησίας για τους κοινωνικούς εταίρους (π.χ. απασχόλησης των νέων, μισθοί, μεταρρυθμίσεις στις συντάξεις στην υγειονομική περίθαλψη).

Η Επιτροπή, κατά την κατάρτιση της έκθεσής της για τις εργασιακές σχέσεις στην Ευρώπη και για το έργο που επιτελεί το ευρωπαϊκό παρατηρητήριο εργασιακών σχέσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβιώσεως και Εργασίας (Eurofound), θα συνεχίσει επίσης να προωθεί την παρακολούθηση των εξελίξεων του κοινωνικού διαλόγου σε όλη την ΕΕ.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι πρόσφατες αλλαγές για την ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ έχουν σκοπό να ενισχύσουν την ΟΝΕ, να διορθώσουν ορισμένες από τις αρχικές αδυναμίες του σχεδιασμού της και να την καταστήσουν πιο ανταγωνιστική και ικανή να προωθήσει την ανάπτυξη. Κατά την άποψη της Επιτροπής, η ανάπτυξη της κοινωνικής διάστασης της ΟΝΕ αποτελεί ουσιώδες μέρος της διαδικασίας αυτής. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αναπτυχθεί η ικανότητα των σημερινών οικονομικών μηχανισμών διακυβέρνησης και των μέσων πολιτικής να λαμβάνουν υπόψη και να αντιμετωπίζουν προκλήσεις που συνδέονται με την απασχόληση και τις κοινωνικές πολιτικές στην ΕΕ, βοηθώντας τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους ως προς την ανάπτυξη και την απασχόληση και να βελτιώσουν την κοινωνική συνοχή, σύμφωνα με τους στόχους της ΕΕ.

Η εύρυθμη λειτουργία της νομισματικής ένωσης απαιτεί ευέλικτες αγορές και τα κατάλληλα όργανα προκειμένου η ΟΝΕ να αντιμετωπίσει τις κοινωνικές προκλήσεις και να παρέχει επαρκή εθνικά δίκτυα ασφάλειας.

Η κοινωνική διάσταση της ΟΝΕ μπορεί να ενισχυθεί περισσότερο με τον καλύτερο συντονισμό και παρακολούθηση των πολιτικών απασχόλησης, των κοινωνικών πολιτικών και των εξελίξεων στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, με την κινητοποίηση και τη στόχευση των ενεργειών και των χρηματοδοτήσεων ώστε να αντιμετωπίζονται καλύτερα τα κοινωνικά προβλήματα, με την άρση των εμποδίων για τη διασυνοριακή κινητικότητα του εργατικού δυναμικού στο εσωτερικό της ΕΕ και με την ενίσχυση του ρόλου του κοινωνικού διαλόγου.

Η Επιτροπή επιθυμεί να συνεργαστεί με τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους για να επιτύχουν ταχεία πρόοδο στον τομέα αυτό.

Παράρτημα: Ενδεικτικός πίνακας για τον πίνακα αποτελεσμάτων των βασικών δεικτών απασχόλησης και των κοινωνικών δεικτών

(να αναλυθούν στο σχέδιο της κοινής έκθεσης για την απασχόληση για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2014)

ΔΕΙΚΤΕΣ	Ποσοστό ανεργίας (%)	ΕΕΑΚ (%) (ποσοστό εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης) και ποσοστό απασχόλησης των νέων	Αλλαγή στο πραγματικό ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών (ΑΔΕΝ)	Ποσοστό κινδύνου φτώχειας - 18-64 (%)	Ανισότητα (λόγος μερών S80/S20)					
Πληθυσμός-στόχος	Ενεργός πληθυσμός	Νέοι (18-24)	Συνολικός πληθυσμός	Πληθυσμός σε ηλικία εργασίας	Συνολικός πληθυσμός					
Πηγή δεδομένων και αλλαγή	ΕΕΔ (ετήσια μεταβολή)	ΕΕΔ (ετήσια μεταβολή)	Εθνικοί λογαριασμοί	ΕU-SILC (ετήσια μεταβολή)	ΕΕ-SILC					
Σκεπτικό για τον δείκτη	Γενικές εξελίξεις στην αγορά εργασίας· απώλεια παραγωγής και παραγωγικότητας· ανταγωνιστικότητα· κοινωνική συνοχή	απώλεια απασχολησιμότητας και παραγωγικότητας· συνάφεια δεξιοτήτων· επιδόσεις των φορέων στους τομείς της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας· ανταγωνιστικότητα· κοινωνική συνοχή	Συνολική ζήτηση· επάρκεια των εισοδημάτων της αγοράς εργασίας· αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων υποκατάστασης εισοδήματος	Γενικές εξελίξεις της φτώχειας (εστίαση σε πραγματικά εισοδήματα των φτωχών ατόμων)· κοινωνική συνοχή· διάβρωση του ανθρώπινου κεφαλαίου	Κατακερματισμός της αγοράς εργασίας και ανασφάλεια· ισότητα ευκαιριών· συνολική ζήτηση και κοινωνική συνοχή					
Θα χρησιμοποιηθούν ο δείκτης επιδόσεων απασχόλησης (ΕΡΜ), ο δείκτης επιδόσεων για την κοινωνική προστασία (SPPM) και το κοινό πλαίσιο αξιολόγησης (ΚΠΑ) για να υποστηριχθεί η ερμηνεία των βασικών δεικτών	Η λεπτομερής ανάγνωση του πίνακα αποτελεσμάτων θα βασίζεται εξ ολοκλήρου στον δείκτη επιδόσεων απασχόλησης, στον δείκτη επιδόσεων για την κοινωνική προστασία και στο κοινό πλαίσιο αξιολόγησης. Ενδεικτικά, παρακάτω παρατίθενται ορισμένα παραδείγματα δεικτών που δείχνουν τον τρόπο με τον οποίο ο δείκτης επιδόσεων απασχόλησης, ο δείκτης επιδόσεων για την κοινωνική προστασία και το ΚΠΑ υποστηρίζουν την ερμηνεία των βασικών δεικτών: <table><tr><td>Μερίδιο μακροχρόνιας ανεργίας· Ποσοστό απασχόλησης (ανά</td><td>Ποσοστό ανεργίας των νέων %· ΕΕΑΚ κατανεμημένοι ανά</td><td>Συμβολή του εισοδήματος εργασίας (μισθωτοί και</td><td>Εμμένον ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας (%)· Βάθος</td><td>Δείκτες κατάτμησης [ακούσια προσωρινή/μερική απασχόληση,</td></tr></table>					Μερίδιο μακροχρόνιας ανεργίας· Ποσοστό απασχόλησης (ανά	Ποσοστό ανεργίας των νέων %· ΕΕΑΚ κατανεμημένοι ανά	Συμβολή του εισοδήματος εργασίας (μισθωτοί και	Εμμένον ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας (%)· Βάθος	Δείκτες κατάτμησης [ακούσια προσωρινή/μερική απασχόληση,
Μερίδιο μακροχρόνιας ανεργίας· Ποσοστό απασχόλησης (ανά	Ποσοστό ανεργίας των νέων %· ΕΕΑΚ κατανεμημένοι ανά	Συμβολή του εισοδήματος εργασίας (μισθωτοί και	Εμμένον ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας (%)· Βάθος	Δείκτες κατάτμησης [ακούσια προσωρινή/μερική απασχόληση,						

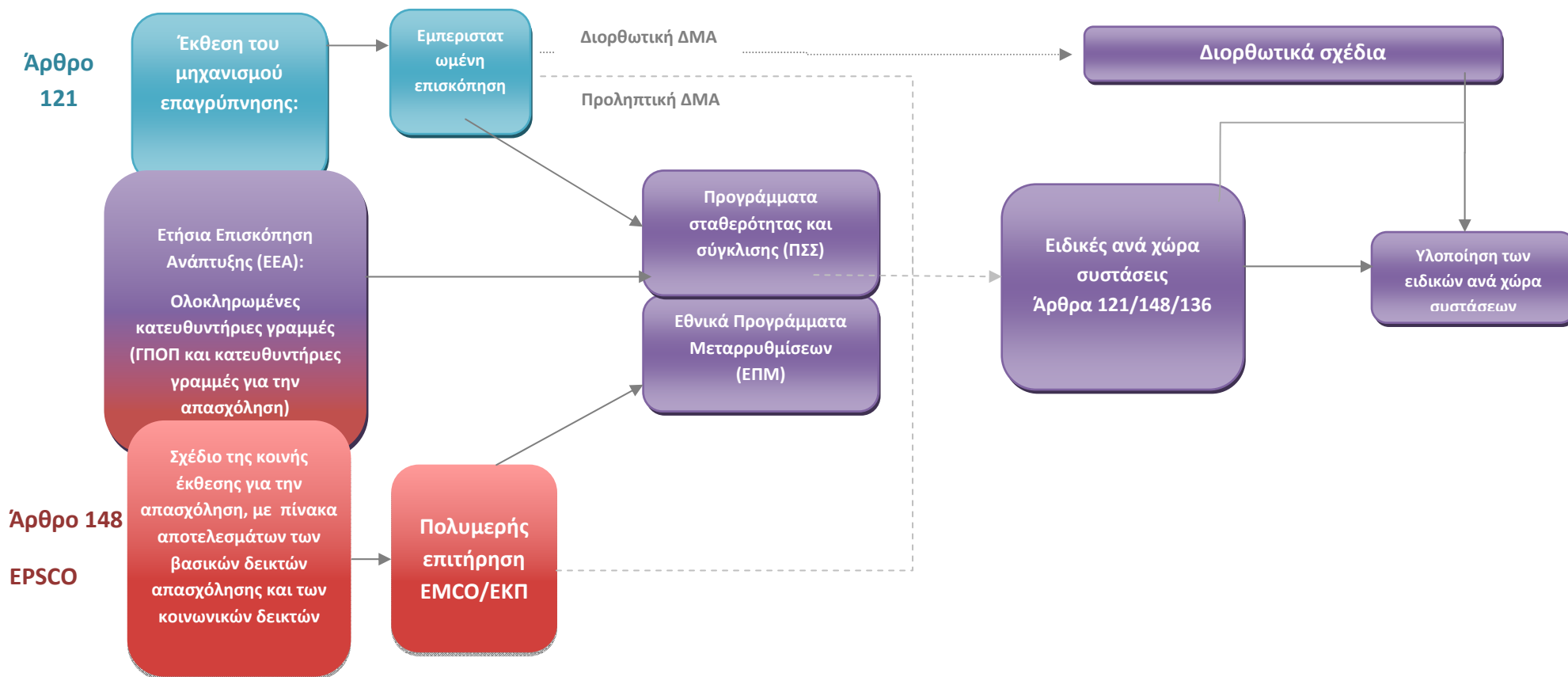
	φύλο, ηλικία, επίπεδο δεξιότητων)· Ακούσια μερική απασχόληση/προσωρινή απασχόληση· Ποσοστό κενών θέσεων εργασίας (μέσος όρος σε διάστημα 3 ετών)· Άλλοι δείκτες για την κάλυψη της ΕΠΑΕ	ηλικία 15-18, 18-19, 20-24 ετών· Ποσοστό απασχόλησης των νέων· Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο	αυτοαπασχολούμενοι) στο ΑΔΕΝ· Πραγματικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος· Ποσοστό αποταμίευσης νοικοκυριών· Λόγος χρέους νοικοκυριού προς το εισόδημα, Ποσοστά κάλυψης των επιδομάτων ανεργίας	της φτώχειας, χάσμα ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας· Λοιπές διαστάσεις της φτώχειας· Φτώχεια στην εργασία, νοικοκυριά ανέργων· Σοβαρή υλική στέρηση, αριθμός ατόμων που κινδυνεύουν από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό (AROE) ανά ηλικία (παιδική φτώχεια, φτώχεια σε ηλικία εργασίας, φτώχεια των ηλικιωμένων)	μετακινήσεις στην αγορά εργασίας (ανά είδος σύμβασης ή επίπεδο αμοιβής· κ.λπ.)· Δείκτες άλλων ανισοτήτων στην αγορά εργασίας [χάσμα ποσοστών γραμματισμού (Πρόγραμμα Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών – PISA)], διαφορά αμοιβών μεταξύ των δύο φύλων, ανισότητα των αποδοχών (εκτός από άτομα χωρίς εργασία)
--	---	--	---	--	--

Παράρτημα: Ενδεικτικός πίνακας των πρόσθετων βοηθητικών δεικτών απασχόλησης και κοινωνικών δεικτών στην έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης (EMR).

ΔΕΙΚΤΕΣ	Ποσοστό συμμετοχής (%)	Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας· (%)	Ποσοστό ανεργίας των νέων (%)	Ποσοστό ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού (AROE) (%)
Πληθυσμός-στόχος	Πληθυσμός σε ηλικία εργασίας (15-64 ετών)	Ενεργός πληθυσμός	Ενεργός πληθυσμός της ίδιας ομάδας ηλικίας (15-24 ετών)	Συνολικός πληθυσμός
Πηγή δεδομένων/αλλαγή	Eurostat, ΕΕΔ/επίπεδο και εξέλιξη με την πάροδο του χρόνου	Eurostat, ΕΕΔ/επίπεδο και εξέλιξη με την πάροδο του χρόνου	Eurostat, ΕΕΔ/επίπεδο και εξέλιξη με την πάροδο του χρόνου	Eurostat, SILC/επίπεδο και εξέλιξη με την πάροδο του χρόνου
Σκεπτικό για τον δείκτη	Συμπληρώνει το ποσοστό ανεργίας, καθώς παρουσιάζει τις υποκείμενες ροές από τη δραστηριότητα στην αργία και αντίστροφα. Μας επιτρέπει να εξετάσουμε τα διαρθρωτικά αντικίνητρα για τη μη	Μονάδες σε διαρθρωτικά προβλήματα στην αγορά εργασίας, π.χ. λανθασμένη αντιστοίχιση επαγγελματικών προσόντων, προβλήματα ατόμων εντός και εκτός της αγοράς εργασίας. Παρουσιάζει	Παρουσιάζει το μέγεθος των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν όσοι εισέρχονται στην αγορά εργασίας νωρίς και ενδεχομένως με χαμηλότερη ειδίκευση· η παρατεταμένη περίοδος ανεργίας στην αρχή	Σύνθετος δείκτης που να καλύπτει διάφορες διαστάσεις της φτώχειας

	αναζήτηση εργασίας καθώς και τις «επιπτώσεις αποθάρρυνσης» από την παρατεταμένη ανεργία, την αδήλωτη εργασία, τον άτυπο τομέα απασχόλησης και τη γεωργική υποαπασχόληση.	τις μειωμένες προοπτικές εύρεσης νέας εργασίας και τον αυξημένο κίνδυνο να παγιδευτεί το άτομο στην ανεργία.	της σταδιοδρομίας ενός ατόμου μπορεί να έχει μακροχρόνιες συνέπειες όσον αφορά τις προοπτικές για μελλοντικά έσοδα και την παραμονή του στην αγορά εργασίας.	
Συμπληρωματικοί δείκτες	δεν εφαρμόζεται	δεν εφαρμόζεται	ΕΕΑΚ (ποσοστό νέων ατόμων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης σε σχέση με το σύνολο του πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών)	Συστατικά στοιχεία: ποσοστό ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας (AROP) που απεικονίζει τη σχετική φτώχεια, ποσοστό σοβαρής υλικής στέρησης που απεικονίζει την απόλυτη φτώχεια, άτομα που ζουν σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας

Ενίσχυση του ελέγχου και της επιτήρησης των προκλήσεων της απασχόλησης και των κοινωνικών προκλήσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου

Οκτώβριος: Τριμερής κοινωνική σύνοδος κορυφής, φθινοπωρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Νοέμβριος: Μακροοικονομικός διάλογος· Η Επιτροπή δημοσιεύει την ΕΕΑ, την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης και το σχέδιο για την ΚΕΑ

Φεβρουάριος/Μάρτιος: ECOFIN & EPSCO, μακροοικονομικός διάλογος, τριμερής κοινωνική σύνοδος κορυφής, εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Απρίλιος: Οριστικοποίηση των ΠΣΣ & ΕΠΜ (με συμμετοχή των εθνικών κοινωνικών εταίρων)

Μάιος/Ιούνιος: Η Επιτροπή προτείνει ΕΚΕ· Συζήτηση στις επιτροπές EPSCO & ECOFIN του Συμβουλίου

Ιούνιος/Ιούλιος: Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσυπογράφει και το Συμβούλιο εκδίδει ειδικές ανά χώρα συστάσεις